



Seinäjoki

Pyöräilyn edistämishjelma 2018–2021



Sisällys

Esipuhe	3
Ohjelman aikataulutus	4
Pyöräilyinfra	5
Viestintä ja kampanjat	9
Kehittäminen	11
Raportointi	13

Esipuhe

Seinäjoki liittyi vuonna 2011 pyöräilykuntien verkostoon tavoitteena kehittää kaupungista pyöräily-ystävällisempi ja kasvattaa pyöräilyn kulkutapaosuutta, joka oli tuolloin noin 11 %. Pyöräilyn edistämiseksi on helppo löytää perusteet. Pyöräily on ekologinen liikkumismuoto, jonka osuutta lisäämällä edistämme terveyttä ja pienennämme hiilijalanjälkeämme. Sivutuotteena saamme mm. liikuntaelämyksiä ja parempaa kaupunkiympäristöä.

Kaupungin ensimmäinen pyöräilystrategia laadittiin vuosille 2012–2015. Strategia sisälsi vision vuodelle 2030 asti.

Vuonna 2030 Seinäjoki on kestävä liikumisen mallikaupunki. Kaupunkiympäristö on esteetön ja viihtyisä kaikille väestöryhmille. Kävelyllä ja pyöräilyllä on kaupungissa keskeinen rooli, jota joustava joukkoliikenne täydentää. Autottomuus on realistinen vaihtoehto useimmille talouksille.

Tuo visio on edelleen ajankohtainen eikä sitä ole tarpeen muuttaa. Aiempaan strategiaan sisältyneiden lyhyemmän aikavälin toimenpiteiden toteutus on kuitenkin osittain jäänyt tekemättä, mm. vastuutahojen määrittelemättömyyden ja puutteellisen seurannan vuoksi. Toimenpiteitä pyöräilyn edistämiseksi on toki tehty: kaupunki on jo useana peräkkäisenä vuonna palkannut kesätyöntekijöitä pyöräilyedistämistehtäviin, järjestänyt pyöräilytilaisuuksia ja työpajoja yhteistyössä pyöräilyjärjestöjen ja -seurojen kanssa sekä palkinnut vuosittain pyöräilymyönteisimmän työnantajan. Asiointipyöriä on käytössä Seinäjoen kaupungilla sekä useilla muillakin työpaikoilla. Kaupunkipyörien lainausta kaupungissa vieraileville on kokeiltu nuorisotoimen vetämänä.

Varsinkin kaupungin keskusta-alue on nyt merkittävästi uudistumassa. Keskustapyöräilyn, pyöräilyväylien ja esimerkiksi pyöräpysäköinnin osalta muutos tarjoaa mahdollisuuden tason nostoon. Pyöräilyolosuhteiden ja -yhteyksien parantaminen kaupunginosissa, Nurmon, Peräseinäjoen ja Ylistaron taajamissa sekä kylissä kuuluu yhtä lailla pyöräilyohjelman tavoitteisiin.

Tätä pyöräilyohjelman päivitystä varten kaupunkilaisia on osallistettu sähköisen kyselyn sekä työpajan merkeissä. Keskusta-alueen yrityksille tehtiin kysely kesäkuussa 2017 yhteistyössä Sydämellinen Seinäjoki ry:n kanssa. Osallistamisella on haluttu saada kaupunkilaisten ääni ja kätten jälki näkymään ohjelmassa. Näiden lisäksi päivitystyössä on hyödynnetty edellistä pyöräilystrategiaa ja muiden kaupunkien pyöräilyohjelmia.

Päivitetyt pyöräilyn edistämishojelman keskiössä on käytännönläheisyys ja konkreettisuus, ja se sisältää tavoitteet, keinot, vastuutahot ja mittarit. Ohjelmassa tavoitteet on jaettu kolmen teeman alle: pyöräilyinfra, viestintä ja kampanjat sekä kehittäminen. Neljän vuoden välein päivitettävän ohjelman rakenne on haluttu pitää kevyenä ja siten helppokäyttöisenä.

Seinäjoella on paljon potentiaalia kehittyä pyöräilykaupunkina. Tärkeintä on edistää asioita kaupungille sopivaan tahtiin ja rohkeasti kokeillen. Vuorovaikutusta kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien suuntaan ei saa unohtaa.

Seinäjoella kesällä 2018

Ohjelman aikataulutus

Kesäkuu 2017

Sähköinen kysely keskusta-alueen yrityksille

Sähköinen kysely kaupunkilaisille

Heinäkuu 2017

Sähköinen kysely kaupunkilaisille (jatkuu)

Tulosten alustava analysointi

Ohjelmaluonnoksen kirjoittaminen

Elo-syyskuu 2017

Työpaja kyselyn alustavista tuloksista ja ohjelmaluonnoksesta kaupunkilaisille

Ohjelmaluonnoksen luovuttaminen kaupungin sisäiseen kommentointiin

Lokakuu 2017

Käsittely kaupunkiympäristölautakunnassa

Helmi-maaliskuu 2018

Kaupungin toimijoiden välinen koordinoitupalaveri ohjelman sisällöistä ja toimenpiteistä

Muokkauksen ja korjausten teko

Huhtikuu 2018

Ohjelman esittely nuorisovaltuuston edustajille

Käsittely elinvoimalautakunnassa

Touko-kesäkuu 2018

Käsittely hyvinvointilautakunnassa

Ohjelman hyväksymiskäsittely kaupunginhallituksessa

Taitto, ulkoasun teko ja julkaiseminen

Ohjelma astuu voimaan

Pyöräilyinfra

Hyvät väylät ja muu infrastruktuuri ovat pyöräilyn houkuttelevuuden kannalta kaiken a ja o. Jos kaupunki on suunniteltu palvelemaan ensisijaisesti autoilijoita, ei ihmeitä pystytä nopeasti tekemään. Tärkeää on kuitenkin aloittaa ja ottaa uusien kohteiden suunnittelussa pyöräilijät huomioon ajoneuvon kuljettajina ja merkitä heille kuuluva tila liikenteessä.

Hyvinä periaatteina pyöräteiden kunnostamisessa on aloittaa sieltä, missä on eniten käyttäjiä ja koettuja ongelmia sekä panostaa laatuun määrän sijaan. Uusien pyörävylien rakennuskohteita valittaessa huomioidaan ensisijaisesti pääverkon epäjatkuvuuskohtat, jotta pyöräilystä saadaan mahdollisimman sujuvaa.



Tavoite (ja kustannukset)	Toimenpide	Vastuutaho	Mittarit
Pääväylien kunnostus	Pääpyöräilyväylien eli keskeisimpien työ- ja koulumatkapyöräilyn väylien kunto kartoitetaan ja kartoitetut puutteet kunnostetaan vaiheittain valtuustokauden aikana (reunakivien poisto, pintavaurioiden korjaus, selkeät liikennemerkkit). Tehdään pääväylille jalan- kulkijoiden ja pyöräilijöiden erottelu esimerkiksi maali- merkinnöin.	Yhdyskunta- tekniikka	Pääväylien kunnostuskohteet, toimenpiteet ja niihin käytetyt rahat raportoidaan vuosittain siten, että kaupunkilaisilla on mahdollisuus päästä tietoon käsiksi. Erottelu: toteutunut/ei toteutunut
Seinäjoen ranta- väylän pyöriteiden rakentaminen 500 000 €	Selvitetään puuttuvien osuuk- sien pyöräilyväylien rakentamis- mahdollisuudet välillä Itikan- mäki–Törnävä sekä osuudella Törnävä–Soukkajoki. Luodaan suunnitelma väylien rakenta- misesta ja porrastetaan toteu- tus useamman vuoden ajalle.	Kaavoitus ja maanhankinta, yhdyskuntatek- niikka	Toteutunut/ ei toteutunut Erikseen: selvitys- työ, suunnitelma, toteutus
Kevyenliikenteen alikulun rakentami- nen matkakeskuk- selta Pohjaan 13,6 milj. €	Tehdään suunnitelma alikulun rakentamisesta. Suunnitte- lussa huomioidaan alikulun liittyminen muuhun liikenne- verkkoon keskustan ja Pohjan puolella. Tavoite toteutetaan osana ase- ma-alueen kehittämistyötä.	Kaavoitus	Toteutunut/ ei toteutunut Erikseen: suunni- telma, toteutus
Kampusalueen uusi kevyenliikenteen silta 1,0 milj. €	Suunnitellaan ja toteutetaan uusi Seinäjoen ylittävä silta Kampusalueelle. Kyseinen yhteys parantaa kampuksen toiminnallisuutta yhdistäen vanhan lääninsairaalan alueelle tulevan kansalais- kampuksen ja Framin alueen pohjoisemmat osat. Silta myös integroi Framin aluetta tii- viimmin kaupunkikeskustaan.	Yhdyskunta- tekniikka	Toteutunut/ ei toteutunut Erikseen: suunni- telma, toteutus

Björkenheimintien kevyen liikenteen yhteys <i>Björkenheimintien liikennejärjestelyt 2,0 milj. €</i>	Tehdään suunnitelma Björkenheimintien kevyen liikenteen yhteydestä/sillasta. Seinäjoen ylittävä silta parantaa kevyen liikenteen poikittaisyhteyttä ja liikenneturvallisuutta Hallilan-Törnävän alueella. Se muodostaa tärkeän yhteyden mm. sairaala-alueen työmatkapyöräilyn kannalta.	Yhdyskuntatekniikka	Toteutunut/ ei toteutunut Erikseen: suunnitelma, toteutus
Pyöräpysäköinti <i>0,1 milj. €</i>	Parannetaan pyöräpysäköinnin laatua hankkimalla runkolukittavia telineitä uusiin kohteisiin. Pohditaan pyöräparkkien sijoittelua paremmin pyöräliikenteen vilkkauten, asiointimukavuuden ja kohteiden saavutettavuuden mukaan. Uusia pyöräpysäköintipaikkoja lisätään vaihteittain kaupunkikeskustan alueuudistusten myötä. Pilotoidaan 1–2 katoksellisella pyöräparkilla.	Yhdyskuntatekniikka	Pyörätelineiden määrän ja sijainnin raportointi vuosittain, siten että kaupunkilaisilla on mahdollisuus päästä tietoon käsiksi. Pyöräparkkien toteutuminen/ ei toteutuminen. Käyttäjiltä kerätty palaute ja käyttöaste.
Kevyenliikenteen väylien viitoitus (reitti + km) <i>15 000 €</i>	Kehitetään viitoitusta asteittain koko kaupungin alueella (tarvittaessa kahden valtuustokauden aikana). Kartoitetaan viitoitustarpeet ja toteutetaan viitoitussuunnitelma vaihteittain.	Yhdyskuntatekniikka ja kohteiden osalta elinvoimatoimiala	Toteutunut/ei toteutunut Erikseen: kartoitus, suunnitelma, käytännön toteutus
Liikenneturvallisuuden lisääminen liikennemerkkien lisäkylteillä erityisen ongelmallisissa kohdissa <i>5000 €</i>	Liikennemerkkien lisäkyltien käyttöönotto erityisen ongelmallisissa ja vaarallisissa paikoissa: esimerkiksi kärkikolmioiden alla voidaan käyttää lisäkylpeä 863 'kaksisuuntainen pyörätie' (tapauksissa, joissa autoilija on väistämismisvelvollinen) tai asettaa tekstikyltti 'pyöräilijä väistää' sellaisiin ongelmapaikkoihin, joissa pyöräilijä on väistämismisvelvollinen.	Yhdyskuntatekniikka	Toteutunut/ei toteutunut Asennettujen lisäkylpien määrä ja sijainti

Ohjeistus pyöräteiden suunnitteluun	Pyritään laatimaan Seinäjoelle vakiintuneet käytännöt pyöräteiden teknisten yksityiskohtien suunnittelemiseksi ja rakentamiseksi. Tavoitteena on yhdennäköinen pyöräliikennenympäristö (esim. reunakivien korkeudet).	Kaupunkisuunnittelu ja yhdyskuntatekniikka	Toteutunut/ei toteutunut
-------------------------------------	---	--	--------------------------



Viestintä ja kampanjat

Viestinnällä on tärkeä rooli pyöräilyn edistämisessä. On oleellista kertoa kaupunkilaisille kaikista – suurista ja pienistäkin – edistämistoimenpiteistä. Vuorovaikutusta ja osallistamista tulee kehittää kaupunkilaisten ja sidosryhmien kanssa jatkuvasti. Osana pyöräilyviestintää ovat kampanjat, joiden tähtäimenä ovat esimerkiksi terveyden edistäminen, työmatkapyöräilyn lisääminen ja pyöräilyturvallisuus.



Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittarit
Pyöräilypalautteen kerääminen osaksi kaupungin palautekanavaa	Luodaan kaupunkilaisille sähköinen palautekanava pyöräilyolosuhteiden raportointia varten osana yleistä asukas- ja käyttäjäpalautetta keräävää järjestelmää.	Viestintä, yhdyskuntatekniiikka, tietohallinto	Toteutunut/ ei toteutunut Palautteen määrä ja toimenpiteet palautteiden perusteella
Vuoden pyöräilyteko-palkinnon jakaminen vuosittain	Pyydetään kaupunkilaisilta ehdotuksia palkinnonsaajiksi perusteluiden kera. Palkinto voidaan myöntää yksityishenkilölle, porukalle, yhteisölle, järjestölle tai yritykselle. Palkinnon jako vuosittaisen pyöräilytapahtuman tai -seminaarin yhteydessä.	Elinvoimatoimiala	Toteutunut/ ei toteutunut Jaettu palkinto ja sen saaja vuosittain
Pyöräilyn turvallisuuden ja pyöräilytaitojen lisääminen	Järjestetään yhdessä järjestöjen ja yritysten kanssa ohjattuja pyörälenkkejä eri teemoin (esim. liikennesäännöt, keskustassa ajaminen) ja eri kohderyhmille (esim. ikäihmiset). Toteutus pyöräilytapahtuman/-teemaviikon osana. Tehdään pyöräilyturvallisuutta käsitteleviä videoblogeja/-klippejä.	Liikennesuunnittelu, liikuntapalvelut, viestintä	Toteutuneet lenkit ja osallistujamäärät
Pyöräilyn terveysvaikutuksista tiedottaminen ja pyöräilykampanjat	Järjestetään vuosittain kampanja pyöräilyn terveyshyödyistä. Tuetaan järjestöjä ja kaupunkilaisia tuottamaan pyöräilyyn liittyviä tapahtumia. Kannustetaan ja tuetaan kouluja järjestämään liikennekasvatusta tukevia pyöräilykampanjoita. Kampanjoissa voidaan hyödyntää uutta teknologiaa, esim. pyöräily-aplikaatioita ja pelejä.	Elinvoimatoimiala (terveyden edistäminen, viestintä, markkinointi) ja liikuntapalvelut	Toteutuneiden kampanjoiden määrä

Kehittäminen

Pyöräilyyn liittyvien palvelujen kehittäminen lisää pyöräilymukavuutta kaupungissa. Pyörien yhteiskäytöllä voidaan tukea pyöräilyä osana työmatkaketjuja. Muina yhteiskäytön kohderyhminä ovat mm. matkailijat ja ulkomaalaiset opiskelijat. Erilaisin kehittämistoimin voidaan edistää pyöräilyä kuntoiluharrastuksena ja elämysliikuntamuotona.



Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Mittarit
Pyöräilyväyläverkkoaineiston muodostaminen yleisten alueiden omaisuudenhallinnan tietojärjestelmästä tietojärjestelmästä ja julkaiseminen Karttapalvelussa	Luodaan Locus-paikkatietorekisterijärjestelmän Katu- ja vihersovellukseen syötettyjen tietojen pohjalta pyöräilyväyläverkkoaineistoa. Aineiston pohjalta luotavaa pyöräilykarttaa julkaistaan internetissä ainakin karttatasona kaupungin Karttapalvelussa. Karttapalvelusta on mahdollista itse tulostaa kartoja. Pohditaan myös painettavien tai tulostettavien pyöräilykarttojen tuottamista. Pohditaan mahdollisuuksia kunnossapidon reaaliaikatie- don tuottamiseen ja julkaisemiseen.	Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut, yhdyskuntatekniikka, tietohallinto	Toteutunut/ ei toteutunut. Palvelun toimivuus palautteen perusteella ja käyttöaste
Polkupyörien yhteiskäytön/ kaupunkipyöräjärjestelmän kehittäminen	Kehitetään polkupyörien yhteiskäyttöä ensisijaisesti yrittäjävetoisena.	Into Seinäjoki Oy ja elinvoimatoimiala	Toteutunut/ ei toteutunut Yritystoiminnan kannattavuus, pyörien käyttöaste
Talvipyöräilyn kehittäminen	Talvipyöräilyn edistämiseksi kehitetään väylien kunnossapitoa. Pyöräilyväylien liukkaudentorjunnassa selvitetään esim. suolaseosten käyttöä sepelin sijaan. Tuodaan esiin talvipyöräilyä hyvänä liikku- mismuotona oikein varustein.	Yhdyskuntatekniikka, liikuntapalvelut, viestintä	Uusien toimenpiteiden käyttöönotto, talvipyöräilyn määrä, palaute
Monipuolisen elämyspyöräilyn ja maastopyöräilyn edistäminen	Kehitetään virkistys- ja elämyspyöräilyn reitistöjä ja edellytyksiä sekä pyöräily-yhteyksiä luonto- ja kulttuurikohteisiin. Edistetään maastopyöräilyä harrastus- ja liikuntamuotona reitistöjä kehittämällä ja merkitsemällä. Toteutetaan kyläpyöräilyä ja muita maaseudun pyöräilytapah- tumia.	Liikuntapalvelut	Uudet reitistöt, palaute

Raportointi

Ohjelman tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan mittareita hyväksikäyttäen vähintään kahdesti ohjelmakauden aikana kaupunginhallitukselle. Pyöräilyn edistämistoimenpiteistä ja ohjelman tavoitteiden toteutumisesta tuotetaan informaatiota myös kaupungin nettisivuille ja sosiaalisen median kanaviin. Pyöräilyn edistämishojelman tavoitteille asetettujen mittareiden lisäksi kaupunki seuraa liikenteen kulkutapaosuustutkimuksia sekä pyöräilyonnettomuuksien määrää.

Kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala koostaa pyöräilyohjelman valtuustokauden loppuraportin ja päivittää ohjelman seuraavalle valtuustokaudelle osallistaen prosessiin kaupungin työntekijöitä, kaupunkilaisia ja muita sidosryhmiä. Loppuraportit julkaistaan kaupungin nettisivuilla.



Seinäajoki

